

Sygn. akt I C 1602/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2018r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018 r. w Toruniu.

sprawy z

Gminy M. T. – Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w T.

przeciwko:

M. K. (1)

o:

zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanej M. K. (1) (solidarnie z M. K. (2) i V. K., co do których uprawomocnił się nakaz zapłaty z dnia 11 września 2017r., sygn. akt I Nc 1598/17) na rzecz powoda Gminy M. T. – Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w T. kwotę 3.749,45 zł (trzy tysiące siedemset czterdzieści dziewięć złotych czterdzieści pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 sierpnia 2017r. do dnia 19 marca 2018r.);

II. rozkłada należność główną zasądzoną w pkt. I wyroku na trzydzieści dziewięć rat, przy czym pierwsze trzydzieści siedem rat po 100 zł (sto złotych), trzydziesta ósma rata w kwocie 49,45 zł (czterdzieści dziewięć złotych czterdzieści pięć groszy) i ostatnia rata równa sumie odsetek zasądzonych w pkt. I wyroku, płatne do 15-go dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca kwietnia 2018r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

III. oddala powództwo w pozostałej części;

IV. nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt I C 1602/17

UZASADNIENIE

Powódka Gmina M. T. wniosła o zasądzenie od pozwanych M. K. (1), M. K. (2), V. K. solidarnie kwoty 3.749,45 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwani zajmują lokal mieszkalny bez tytułu prawnego. Na żadaną kwotę składa się 3.107,40 zł tytułem należności głównej za okres od 1.04.2017 r. do 21.08.2017 r. oraz 642,05 zł tytułem odsetek liczonych do dnia 31.07.2017 r.

Nakazem zapłaty z dnia 11 września 2017 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn.. akt I Nc 1598/17, zasądził od pozwanych na rzecz powódki kwotę dochodzoną pozwem wraz z kosztami procesu.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się w części przeciwko M. K. (2) i V. K..

Pozwana M. K. (1) złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wnosząc o rozłożenie zaległości na raty. Pozwana wskazała, iż syn z uwagi na uraz nogi nie może znaleźć stałego zatrudnienia, synowa zaś która pracowała na umowę zlecenie w sierpniu 2017r. trafiła do szpitala. Pozwana wskazała, iż ma 70 lat zaś jej emerytura w wysokości 1049,28 zł nie starcza na pokrycie bieżących wydatków.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka pottrzymała żądanie pozwu. Podkreśliła, iż pozwana podpisała oświadczenie o spłaty należności w ratach jednak od początku nie wywiązywała się ze zobowiązań.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2018 r. pozwana i powódka wniosła o wydanie wyroku z rozłożeniem należności na miesięczne raty po 100 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

Gmina M. T. jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w T..

Bezsporne

M. K. (1) wraz z synem i synową zajmuje ten lokal mieszkalny bez tytułu prawnego.

Bezsporne

M. K. (1) uchylała się od regulowania należnych opłat za czynsz i opłat dodatkowych związanych z zajmowanym lokale.

Bezsporne

Zaległość M. K. (1) za zajmowanie lokalu mieszkalnego bez tytułu prawnego w okresie od maja 1 kwietnia 2017 r. do 21 sierpnia 2017 r. wyniosła 3.107,40 zł. (należność główna) oraz kwotę 642,05 zł odsetki liczone do dnia 31 lipca 2017r.

Dowód: kartoteka finansowa k. 8-10v

M. K. (1) ma 70 lat i utrzymuje się z emerytury w wysokości 1049,28 zł.

Bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, dokumentów zebranych w sprawie.

Zgromadzone dokumenty nie budziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności i autentyczności.

W sprawie bezspornym było, iż pozwana wraz z synem i synową zamieszkuje lokal bez tytułu prawnego i nie uiszcza należnych opłat. Pozwana wnosząc o oddalenie powództwa nie kwestionowała wysokości i sposobu naliczania zadłużenia z tytułu zajmowanego lokalu oraz ustalenia wysokości odsetek skapitalizowanych na dzień wniesienia powództwa. W szczególności nie kwestionowała wysokości przedłożonych przez powoda stawek czynszowych wynikających z konta lokalu.

Przechodząc do rozważań prawnych wskazać należy, iż w myśl przepisu art. 18 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266) osoby zajmujące lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie (ust. 1); z zastrzeżeniem ust. 3, odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, odpowiada wysokości

czynszu, jaki właściciel mógłby otrzymać z tytułu najmu lokalu. Jeżeli odszkodowanie nie pokrywa poniesionych strat, właściciel może żądać od osoby, o której mowa w ust. 1, odszkodowania uzupełniającego (ust. 2); osoby uprawnione do lokalu zamiennego albo socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, opłacają odszkodowanie w wysokości czynszu albo innych opłat za używanie lokalu, jakie byłyby obowiązywane opłacać, gdyby stosunek prawny nie wygasł (ust. 3).

Należy zwrócić jednak uwagę, że przepis art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego jest jednoznaczny w swym brzmieniu, to znaczy nakłada na osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego obowiązek uiszczania co miesięcznego odszkodowania. Pozwani zatem, zobowiązani byli do zapłaty na rzecz powoda odszkodowania za korzystanie z lokalu bez tytułu prawnego w żądanej przez powoda wysokości.

W takim stanie rzeczy Sąd w pkt 1 wyroku zasądził od pozwanej solidarnie z M. K. (2) i V. K., co do których uprawomocnił się nakaz zapłaty z dnia 11 września 2017 r. w sprawie I Nc 1598/17 na rzecz powódki kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 sierpnia 2017 r.

Do rozważenia pozostała kwestia, czy zachodzą przesłanki do zastosowania wobec pozwanej instytucji rozłożenia świadczenia na raty.

W tym miejscu nadmienić należy, iż w/w instytucja została przewidziana przez ustawodawcę w art. 320 k.p.c. i Sąd z urzędu może ją zastosować po uznaniu, że zostały spełnione przewidziane w tym przepisie przesłanki. Jeżeli chodzi o przesłanki zastosowania instytucji rozłożenia na raty zasądzanego świadczenia wskazać należy, że art. 320 k.p.c. pozwala na takie rozstrzygnięcie jedynie w szczególnie uzasadnionym wypadku. Przez szczególnie uzasadniony wypadek, w rozumieniu niniejszego przepisu, należy rozumieć sytuację, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową i rodzinną dłużnika wyrok zasądający całe świadczenie narażałby dłużnika na utratę podstaw egzystencji.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie wystąpił taki szczególnie uzasadniony wypadek. Pozwana bez wątplenia znajduje się w trudnej sytuacji finansowej ze względu na niskie dochody i obciążające ją zobowiązania. Zasądzenie w takim przypadku całego świadczenia bez rozłożenia go na raty uniemożliwi jego spłatę i jeszcze bardziej pogrzeży pozwaną finansowo.

Ustalając wysokość raty Sąd kierował się deklaracją pozwanej, że jest w stanie co miesiąc płacić powódce 100zł.

Oczywiste jest wprawdzie, że stosując art. 320 k.p.c. Sąd powinien uwzględniać nie tylko sytuację dłużnika lecz brać pod uwagę także słuszne interesy wierzyciela jednak wbrew pozorom, uwzględnienie wniosku pozwanej jest korzystne także dla powódki.

Otóż, trzeba zwrócić uwagę, że powódka, kierując całą należność do egzekucji i tak nie zostałaby zaspokojona w krótkim czasie. Pozwana nie ma bowiem wartościowego majątku podlegającego licytacji, a egzekucja z jej emerytury następowałaby w ratach z uwagi na jej wysokość i wysokość kwoty wolnej od zajęcia (art. 829 k.p.c. w związku z art. 87 § 1 pkt 2 k.p.).

W rezultacie rozstrzygnięcie pozwala z jednej strony zaspokoić słuszne pretensje powódki zabezpieczając równocześnie materialną podstawę bytu rodziny pozwanej. Wobec powyższego w pkt II wyroku na podstawie art. 320 k.p.c. rozłożył zasądzone świadczenie na raty.

Rozkładając z mocy art. 320 k.p.c. zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie tego przepisu - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzanego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała składu siedmiu sędziów SN z 22.09.1970r. III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61).

W pozostałym zakresie Sąd w pkt III wyroku oddalił powództwo

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. przyjmując, że wobec złej sytuacji materialnej pozwanej nie jest uzasadnione obciążanie jej tymi kosztami. Obciążenie strony, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, całością lub nawet tylko częścią kosztów procesu może w okolicznościach konkretnej sprawy pozostawać trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Z tego względu ustawodawca przewidział specjalne unormowanie pozwalające nie obciążać strony przegrywającej (powoda, pozwanego) obowiązkiem zwrócenia przeciwnikowi całości lub części kosztów. Ideę tę urzeczywistnia wyrażona w powołanym przepisie zasada słuszności. Artykuł 102 nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Wskazanie w tym przepisie na dopuszczalność odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik procesu jedynie w wypadkach wyjątkowych ("szczególnie uzasadnionych") wyłącza możliwość stosowania wykładni rozszerzającej. Ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu sądu. Musi ona mieć na względzie całokształt okoliczności sprawy. Chodzi tu nie tylko o okoliczności związane z przebiegiem procesu, ale również pozostające poza jego obszarem (np. stan majątkowy stron, ich sytuacja życiowa). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Kryteria pomocne przy rozstrzygnięciu o istnieniu czy też nieistnieniu przesłanek zastosowania zasady słuszności wskazane zostały w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Sposób skorzystania z art. 102 jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyroki SN: z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735 i z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828 oraz postanowienia SN: z dnia 19 października 2011 r., II CZ 68/11, Lex nr 1044004 i z dnia 20 kwietnia 2012 r., III CZ 17/12, Lex nr 1164739). O tym, czy w konkretnej sprawie zachodzi "szczególnie uzasadniony wypadek" w rozumieniu art. 102, decyduje m.in. sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą sprawę. Jeżeli prowadzi ona proces w sposób nielojalny, np. przez usiłowanie wprowadzenia sądu w błąd, albo celowo dąży do przewleczenia procesu lub zwiększenia jego kosztów, to nie zasługuje na potraktowanie jej w uprzywilejowany sposób i na zwolnienie od zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (zob. postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, Lex nr 7366). Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 można także zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu. Taki zaś szczególny charakter ma powództwo i wyrok uwzględniający powództwo w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa, zwłaszcza wtedy, gdy strona pozwana nie przeczyła twierdzeniom zawartym w pozwie i uznała żądanie w nim zgłoszone (zob. postanowienie SN z dnia 11 września 1973 r., I CZ 122/73, OSNCP 1974, nr 5, poz. 98; por. też postanowienie SN z dnia 20 maja 1965 r., II CZ 30/65, Lex nr 5804).

W niniejszej sprawie sytuacja materialna pozwanej jest trudna, Pozwana utrzymuje się z niewielkiej emerytury, jest osobą starszą i posiada szereg zobowiązań. Dodatkowe obciążenie kosztami jeszcze pogorszyłyby jej trudną sytuację.

Dlatego uznać należy, że istnieją szczególnie uzasadnione okoliczności pozwalające na nieobciążanie pozwanej kosztami procesu.